

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

*„AŽ JE TEPLA NEBO ZIMA,
VE ŠKOLCE SE MÁME PRIMA“*

Školní vzdělávací program byl vypracován kolektivem zaměstnanců mateřské školy v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání, se zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon).

Obsah

1.	ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ŠKOLE	3
2.	OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	4
3.	PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ.....	5
3.1.	VĚCNÉ PODMÍNKY	5
3.2.	ŽIVOTOSPRAVA	5
3.3.	PSYCHOSOCIÁLNÍ PODMÍNKY	5
3.4.	ORGANIZAČNÍ CHOD MATEŘSKÉ ŠKOLY	6
3.5.	ŘÍZENÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY	6
3.6.	PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ	7
3.7.	SPOLUPRÁCE S RODIČI	7
3.8.	SPOLUPRÁCE SE ZÁKLADNÍ ŠKOLOU	7
4.	ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ	8
5.	CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	9
5.1.	RÁMCOVÉ CÍLE PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ	9
5.2.	ZÁKLADNÍ CÍLE VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI.....	10
5.3.	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE	21
5.4.	FORMY A METODY PRÁCE.....	22
6.	VZDĚLÁVACÍ OBSAH	24
6.1.	BAREVNÝ PODZIM	24
6.2.	TŘPYTIVÁ ZIMA	25
6.3.	KVĚTINOVÉ JARO	26
6.4.	POHÁDKOVÉ LÉTO	28
7.	EVALUAČNÍ SYSTÉM	29
7.1.	EVALUACE NA ÚROVNI ŠKOLY.....	29
7.2.	EVALUACE NA ÚROVNI TŘÍDY	30
7.3.	EVALUACE VE VZTAHU UČITELKA – DÍTĚ	30

1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ŠKOLE

Základní škola a mateřská škola, Brno, Horníkova 1, příspěvková organizace

IČ 48512575
Statutární zástupce Mgr. Roman Burda
Sídlo Horníkova 1, Brno, 628 00
Web www.zshornikova.cz
E-mail sekretariat@zshornikova.cz
Telefon 517 541 811

MŠ Horníkova 1

Sídlo Horníkova 1, Brno, 628 00
Zástupkyně ředitele pro MŠ Mgr. Blanka Kohoutová
Web www.mshornikova.webnode.cz
E-mail mshornikova@zshornikova.cz
Telefon 727 818 797

MŠ Poláčkova 13

Sídlo Poláčkova 13, Brno, 628 00
Vedoucí učitelka Mgr. Helena Vrchotová
Web <http://mspolackova13.webnode.cz/>
E-mail mspolackova@zshornikova.cz
Telefon 544 212 949

Zřizovatel MČ Brno – Líšeň, Jírova 2, Brno 628 00

Platnost dokumentu 2012 – 2014

Číslo jednací

ŠVP byl schválen Školskou radou dne

Mgr. Roman Burda

.....
ředitel školy

2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Mateřská škola byla postavena v 80. letech 20. století. V roce 1999 byla pro nízký počet dětí uzavřena. V květnu roku 2009 schválilo Zastupitelstvo a Rada městské části Brno – Líšeň rekonstrukci nevyužívané budovy. Na základě rozhodnutí ÚMČ Brno – Líšeň byla Mateřská škola sloučena v jeden právní subjekt se Základní školou Brno, Horníkova 1. Provoz mateřské školy byl zahájen 1. 9. 2009. Do nově opravené mateřské školy nastoupilo 75 dětí. Od 1. 9. 2010 byla kapacita mateřské školy navýšena na 84 dětí.

Mateřská škola se nachází v příjemné lokalitě sídliště Brno – Líšeň, v blízkosti přírodní rezervace Velká Klajdovka. Přesto, že se jedná o poměrně rozsáhlé sídliště s velkým počtem obyvatel, je MŠ izolována od hlavních komunikací. Budova mateřské školy je dvoupodlažní. V přízemí je jedna třída a provozní místnosti – kancelář, výdejna stravy a prádelna. V 1. patře jsou dvě třídy a dvě výdejny stravy. Mateřská škola nemá svoji kuchyň. Strava je zajišťována školní kuchyní základní školy. Mateřská škola má velkou a prostornou zahradu se vzrostlou zelení a terasou. Součástí mateřské školy je parkoviště pro osobní automobily, které bylo přebudováno na dopravní hřiště.

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

3.1. VĚCNÉ PODMÍNKY

Třídy v MŠ jsou dostatečně prostorné a jejich uspořádání vyhovuje nejrůznějším individuálním i skupinovým činnostem dětí. Nábytek je od firmy Benjamin, odpovídá antropometrickým i estetickým požadavkům. Zdravotně hygienická zařízení (umývárny, toalety) i vybavení pro odpočinek jsou zcela nové a odpovídají antropometrickým požadavkům dětí.

Vybavení hračkami, didaktickými pomůckami, náčiním, materiály a doplňky odpovídá počtu dětí i jejich věku. Vybavení je průběžně doplňováno a obnovováno, pedagogy plně využíváno. Hračky, pomůcky, náčiní a další doplňky jsou umístěny tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je samostatně brát a zároveň se vyznaly v jejich uložení.

Na budovu mateřské školy bezprostředně navazuje zahrada. Zahrada je uzpůsobena tak, aby dětem umožňovala rozmanité pohybové a další aktivity. Na zahradě jsou 2 pískoviště, průlezky, houpadla, kolotoč, skluzavka, hrad, domeček, hřiště pro míčové hry, umělý trávník a tělovýchovné prvky (lano, žebřiny). Ze třídy Berušky lze vycházet na terasu, kterou je možné při pěkném počasí využívat celý den. V červenci 2012 bylo přilehlé parkoviště MŠ přebudováno na dopravní hřiště pro děti.

3.2. ŽIVOTOSPRAVA

Dětem je poskytována plnohodnotná vyvážená strava a celodenní pitný režim. Při přípravě je dodržována zdravá technologie přípravy pokrmů i nápojů. Strava je do MŠ dovážena dvakrát denně, v 7,30 a v 11,00 hodin. Pro MŠ vaří školní jídelna ZŠ Horníkova 1.

Pravidelný denní řád je flexibilní tak, aby umožňoval přizpůsobovat činnosti během dne aktuální situaci (například návštěva divadla, polodenní výlet, apod.). V denním programu respektujeme individuální potřeby aktivity, odpočinku, případně spánku. Pedagogové se snaží chovat dle zásad zdravého životního stylu.

Pobyty dětí venku je každodenní, jeho délka závisí na charakteru počasí. Děti mají dostatek volného pohybu na zahradě a v okolí MŠ.

3.3. PSYCHOSOCIÁLNÍ PODMÍNKY

Všichni zaměstnanci mateřské školy se snaží vytvářet dětem klidné rodinné prostředí. Adaptace probíhá podle potřeb jednotlivých dětí, ve spolupráci s rodiči. Pedagogičtí pracovníci se chovají vstřícně a citlivě nejen k dětem, ale i k rodičům. Každý rodič má možnost hovořit s paní učitelkou o problémech, týkajících se vlastního dítěte.

Pedagogové při své práci respektují potřeby dětí (obecně lidské, vývojové a individuální). Všechny děti mají rovnocenné postavení, žádné z nich není zvláště výhodňováno ani znevýhodňováno. Všechny děti mají v naší škole stejná práva, stejné možnosti a stejné povinnosti.

Osobní svoboda a volnost dětí je respektována do určitých mezí, vyplývajících z řádu chování a norem, které jsou ve škole (v jednotlivých třídách) stanoveny. Pomocí pravidel třídy se děti učí společnému soužití tak, aby se ve třídě vytvořil kolektiv dětí (kamarádů), kde jsou všichni rádi.

V denním programu je uplatňován pedagogický styl s nabídkou, která počítá s aktivním zapojením se dítěte. Vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě a potřebám 3 – 7letých dětí, je dětem tematicky blízká. Pedagogové pozitivně oceňují projevy a výkony dětí a nenásilně je ovlivňují prosociálním směrem – jako prevenci šikany a jiných patologických jevů.

3.4. ORGANIZAČNÍ CHOD MATEŘSKÉ ŠKOLY

Denní řád je dostatečně pružný a umožňuje reagovat na individuální potřeby dětí. Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený. Do aktivit MŠ jsou zařazovány výtvarné, hudební, pohybové, hudebně – pohybové činnosti, návštěvy solné jeskyně, canisterapie, návštěvy divadla a koncertů. Děti mají dostatek prostoru a času pro spontánní hry. Veškeré aktivity a činnosti jsou plánovány tak, aby podněcovaly samostatnost, experimentování a kooperaci dětí.

Organizace dne

6,30 – 7,15	Děti se scházejí ve třídě Berušky, poté se rozcházejí do svých tříd.
7,15 – 9,10	Volné individuální / skupinové činnosti dětí.
8,40 – 9,10	Svačina / průběžná
9,10 – 9,45	Řízené činnosti – výtvarné, pohybové, hudební, dramatické; ranní kruh; 1 x týdně probíhá příprava předškoláků.
10,00 – 12,00	Pobyt venku. Každý měsíc mají děti další aktivity – solná jeskyně, canisterapie, divadelní představení.
12,00 – 12,30	Oběd. Předškoláci si polévku nalévají sami.
12,30 – 12,45	Děti si čistí zuby a jdou odpočívat.
12,45 – 14,15	Odpočinek, relaxace, odpočinkové činnosti.
13,30	Děti které neusnuly vstávají a věnují se klidným činnostem a hrám. Předškoláci – činnosti.
14,15 – 14,30	Děti svačí.
14,30 – 16,00	Volná hra dětí. Každý týden probíhá výtvarný kroužek a 1x za 14 dní sportovní kroužek.
16,00 – 16,30	Volná hra dětí do rozchodů domů. Děti se rozcházejí ve třídě Berušky.

3.5. ŘÍZENÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY

Povinnosti, pravomoce a úkoly všech zaměstnanců mateřské školy jsou jasně vymezeny. Vedoucí učitelka se snaží o vytvoření atmosféry vzájemné důvěry a tolerance. Zajímá se o názory všech zaměstnanců, motivuje všechny pedagogické pracovníky ke spoluúčasti při rozhodování o otázkách realizace ŠVP. Průběžně vyhodnocuje práci všech a hledá další možnosti ke zvyšování kvality jejich práce.

Řízení MŠ a plánování pedagogické práce se opírá o dílčí analýzu současného stavu, prováděnou na pedagogických poradách. Kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu MŠ. Z jejich výsledků jsou stanoveny závěry pro další práci.

3.6. PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ

Pedagogičtí pracovníci splňují předepsanou odbornou kvalifikaci. Ti, kterým odbornost chybí, si ji doplňují. Všichni pedagogové se sebevzdělávají, maximálně využívají nabídek vzdělávacích institucí s akreditací MŠMT. K tomuto účelu byl vypracován plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Každá iniciativa pedagogů, která souvisí se zkvalitněním vlastního vzdělání, je vítána a podpořena.

Pedagogové i ostatní zaměstnanci školy se chovají profesionálně a všichni se podílejí na plnění pedagogického záměru školy.

3.7. SPOLUPRÁCE S RODIČI

Mezi námi a rodiči vytváříme vztah založený na partnerství a vzájemném respektu. Pedagogové jednají s rodiči ohleduplně, nezneužívají důvěrné informace, nezasahují do života a soukromí rodiny. Pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dítěte. Rodiče mají možnost podílet se a spoluvytvářet nové zvyky a tradice MŠ. Velkým přínosem jsou třídní schůzky s rodiči, které probíhají jedenkrát až dvakrát do roka. Rodiče se účastní Adventních dílen, Vánočního posezení, Velikonočních dílen, Akademie ke Dni matek a Pasování předškoláků. Rodiče se aktivně podílejí na zvelebování prostorů školní zahrady.

3.8. SPOLUPRÁCE SE ZÁKLADNÍ ŠKOLOU

Sloučení mateřské a základní školy vytváří nové možnosti vzájemné spolupráce. Velmi výhodné je pro naše budoucí prvňáčky. Při pravidelných návštěvách dává dětem prostor k postupné adaptaci na prostředí základní školy. Děti mají možnost seznámit se s prostředím třídy a s učitelkami. Mohou nahlédnout do vyučování a částečně se zapojit. Se základní školou nás spojují společné cíle. Snažíme se, aby díky úzké spolupráci přicházely do školy děti spokojené, tvořivé a optimálně připravené.

4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Mateřská škola je zřízena jako škola s celodenním provozem. Plná kapacita mateřské školy jsou tři třídy po 28 dětech. Zápis do MŠ bývá v měsíci březnu. Přesný termín bývá zveřejněn na budově ZŠ a MŠ a na webových stránkách školy. V roce 2012 se uskutečnil elektronický zápis do MŠ.

Věkové složení dětí je od 3 do 7 let. Děti jsou do tříd zařazovány dle věku, pohlaví a zájmu tak, aby složení jednotlivých tříd bylo vyvážené. Sourozenci jsou přednostně zařazováni do jedné třídy. MŠ má tři věkově smíšené třídy – Berušky, Kořata a Motýlky.

Mateřská škola umožňuje na žádost rodičů a po předložení lékařského nebo psychologického vyšetření, vzdělávání dětem se speciálními vzdělávacími potřebami. Děti se speciálními vzdělávacími potřebami mají možnost vzdělávat se přiměřeně svým schopnostem a možnostem mezi zdravými dětmi. Integrované dítě má vypracován individuální vzdělávací plán. Ten je vždy konzultován s rodiči, případně s pracovníky SPC nebo PPP.

Vzdělávací činnost je podrobně zpracována ve vzdělávacím obsahu, který se snažíme po celý rok zpestřit doplňkovými aktivitami:

- . výtvarný kroužek
- . sportovní kroužek
- . příprava předškoláků
- . solná jeskyně
- . canisterapie

a nadstandardními aktivitami - angličtina. Pedagogové se účastní různých seminářů a kurzů, poznatky z nich dále využívají při své práci.

5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Při tvorbě ŠVP jsme přihlíželi nejen k velikosti školy, ale také k jejímu umístění, materiálním podmínkám, ke složení pedagogického sboru, k cílům, tedy k tomu, kam bychom chtěli děti předškolního věku dovést. Vzdělávání je uskutečňováno prakticky ve všech činnostech v průběhu celého dne. Probíhá na základě vlastních činností a prožitků dětí.

5.1. RÁMCOVÉ CÍLE PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

Při práci vycházíme z rámcových cílů RVP PV. Naším záměrem je rozvíjet každé dítě po stránce fyzické, psychické a sociální a vést je tak, aby na konci předškolního věku bylo jedinečnou a relativně samostatnou osobností, schopnou zvládat nároky života, které jsou na ně běžně kladeny a zároveň i ty, které ho v budoucnu čekají:

1. Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání:
 - . dostatek informačních zdrojů
 - . propojení informací se skutečným životem
 - . práce v motivujícím prostředí
 - . převaha pozitivního hodnocení
 - . netradiční formy a metody práce
2. Osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost:
 - . přátelská atmosféra
 - . pravidla soužití a jejich následné dodržování
 - . utváření ohleduplného a citlivého vztahu k ostatním lidem (ohleduplnost k mladším / slabším, pomoc starým / nemocným lidem)
 - . poznávání přírody a její ochrana
3. Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí:
 - . vhodná organizace denního režimu
 - . respektování individuálních potřeb
 - . bezpečnost, estetičnost a čistota prostředí
 - . hygienické a stravovací návyky
 - . osvojování si základních pracovních dovedností
 - . prevence fyzické či verbální agrese, šikany

V rámci prvního cíle využíváme všechny dostupné pomůcky pro rozvoj dětí. Vycházíme z vývojové fáze dítěte, podkladů pediatra, psychologa, případně neurologa. Respektujeme

individualitu každého dítěte. Dítě je vedeno k samostatnému přemýšlení, rozhodování, rozvíjení fantazie, zájmů a nadání.

Při plnění druhého cíle se dětem snažíme přiměřeným způsobem přiblížit lidské hodnoty jak v rámci rodiny, tak v celé společnosti.

V rámci třetího cíle podporujeme zdravé sebevědomí a sebedůvěru dětí. Děti vedeme k toleranci a akceptování druhých. Uvědomujeme si, že tyto cíle jsou svým způsobem univerzální, přirozené a všudypřítomné. To znamená, že nejen při plánovaných činnostech, ale i za různých okolností, působí na dítě ve všech oblastech.

5.2. ZÁKLADNÍ CÍLE VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Koncepce školního vzdělávacího programu vychází z dílčích vzdělávacích cílů a výstupů, které jsou obsaženy v RVP PV. Je zaměřena na rozvoj dítěte ve všech jeho oblastech a nenásilnou přípravu na vstup do základní školy. Vzdělávání je založeno na přirozeném prolínání spontánních a řízených činností, které dětem umožňují samostatně se rozhodovat.

Pro práci s dětmi jsme jednotlivé cíle rozpracovali dle podmínek mateřské školy:

- . podporovat tělesný rozvoj a zdraví dítěte
- . rozvíjet vyjadřovací schopnosti dítěte
- . vést děti ke zdravému životnímu stylu
- . rozvíjet základní hodnoty mravního cítění
- . rozvíjet sebevědomí a sebehodnocení dětí
- . podporovat rozvoj sociálně – kulturních postojů, vést děti k soudržnosti, přátelství a porozumění
- . podporovat duševní pohodu dětí, respektovat individuální potřeby a přání dětí
- . pokračovat v individuálním přístupu k dětem, brát děti jako samostatné osobnosti
- . odpolední odpočinkové aktivity přizpůsobit věku a individuálním potřebám dětí
- . vzdělávání dětí rozvíjet přirozenou cestou, prostřednictvím prožitků, praktických zkušeností
- . řízené a spontánní aktivity zařazovat v denním režimu vyváženě
- . nadále spolupracovat s rodiči, se Základní školou

5.2.1. DÍTĚ A JEHO TĚLO

Fyzický rozvoj a pohybová koordinace:

- . zachovávat správné držení těla
- . zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, zvládnout běžné způsoby pohybu v různém prostředí
- . koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla

- . vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru .
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem

Konkretizované výstupy:

- . postavit se zpříma, udržet správné držení těla
- . vyrovnávat svalové dysbalance v běžném pohybu
- . otočit se čelem vzad bez ztráty rovnováhy a orientace
- . běhat, skákat, udržovat rovnováhu na jedné noze
- . házet a chytat míč, užívat různé náčiní
- . užívat různé pomůcky k pohybu (odrážedla, tříkolky, koloběžky)
- . pohybovat se bezpečně ve skupině dětí
- . pohybovat se koordinovaně a jistě v rozmanitém přírodním terénu (v písku, v lese, na sněhu)
- . přizpůsobit či provést jednoduchý pohyb podle vzoru nebo pokynu
- . pohybovat se rytmicky, dodržet rytmus
- . doprovázet pohyb zpěvem (při chůzi, rytmických činnostech, při pohybových hrách)

Jemná motorika, koordinace ruky a oka:

- . ovládat koordinaci ruky a oka, zvládnout jemnou motoriku
- . zacházet s běžnými předměty denní potřeby (hračkami, pomůckami, nástroji a materiály)

Konkretizované výstupy:

- . upřednostňovat užívání pravé či levé ruky při kreslení a v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje
- . držet správně tužku – tj. třemi prsty s uvolněným zápěstím
- . napodobit základní geometrické obrazce, různé tvary, popřípadě písmena
- . pracovat se stavebnicemi, skládkami (stavět z kostek, navlékat korálky, skládat mozaiky)
- . zvládat výtvarné činnosti s výtvarnými pomůckami (tužka, pastel, štětec, nůžky ...) a materiálem (papír, modelovací hmota, textil, apod.)
- . kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů
- . zacházet správně s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji

Sebeobsluha:

- . zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky
- . zvládat pracovní úkony

Konkretizované výstupy:

- pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony
- samostatně se oblékat, svlékat, obouvat, zapnout knoflíky, zipy, zavázat tkaničky

Zdraví a bezpečí:

- pojmenovat části těla a některé orgány
- znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, pohybem případně sportem
- rozlišovat, co zdraví prospívá a co mu škodí
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- mít povědomí o některých způsobech ochrany zdraví a bezpečí
- chovat se obezřetně při setkání s cizími a neznámými lidmi

Konkretizované výstupy:

- pojmenovat viditelné části těla, včetně některých dílčích částí (např. rameno, koleno, loket, apod.) a některé vnitřní orgány (např. srdce, plíce, mozek ...)
- mít poznatky o narození, růstu těla a jeho základních proměnách
- znát základní zásady zdravého životního stylu a základní faktory poškozující zdraví (včetně návykových látek)
- uvědomovat si, co je nebezpečné
- projevovat bezpečný odstup vůči cizím osobám
- chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí (např. ve školním prostředí, na hřišti, v přírodě)
- znát a dodržovat základní pravidla chování na ulici (dávat pozor při přecházení – rozhlédnout se, rozumět světelné signalizaci)
- vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrné, obezřetné), vědět, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat
- bránit se projevům násilí

5.2.2. DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA

Jazyk a řeč:

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo a intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady a pocity
- vést rozhovor, formulovat otázky, odpovídat, slovně reagovat
- porozumět slyšenému
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- připravovat se pro život v mnohojazyčné evropské společnosti

Konkretizované výstupy:

- vyslovovat správně všechny hlásky, mluvit zřetelně, gramaticky správně, v přiměřeném tempu, ovládat sílu a intonaci hlasu
- znát většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte, rozumět většině pojmenování, která se týkají dítěti známých předmětů

- . mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat osvojená slova aktivně uplatnit v řeči, používat větší množství slovních obrátů, správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí
- . používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad, popsat situaci, událost, vyjádřit své pocity, prožitky
- . dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu (vyčkat, až druhý domluví; udržet oční kontakt; samostatně a smysluplně odpovědět na otázku)
- . dorozumívat se verbálně i neverbálně (používat gesta), reagovat správně na neverbální podněty
- . sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu, vyslechnutý příběh převyprávět, popřípadě odhadnout, jak by mohl příběh pokračovat
- . předat vzkaz
- . chápat jednoduché hádanky a vtipy
- . poznat slova, která se rýmují
- . poznat a vyhledat slova protikladného významu (antonyma), podobného významu (synonyma), slova stejně znějící, ale různého významu (homonyma)
- . rozkládat slova na slabiky
- . izolovat hlásku na počátku (případně na konci) slova
- . sledovat očima zleva doprava
- . poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- . poznat napsané své jméno
- . vědět, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky, a že je možné se jim naučit
- . vnímat jednoduché popěvky, rýmy, písně v cizím jazyce

Vnímání:

- . vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů
- . vědomě užívat všech smyslů, záměrně pozorovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- . zaměřit se na to, co je z poznávacího hlediska důležité

Konkretizované výstupy:

- . zaregistrovat změny ve svém okolí (všimnout si a poznat, co se změnilo – ve třídě, na obrázku, apod.)
- . rozlišit zvuky a známé melodie, rozlišit a napodobit rytmus
- . sluchem rozlišit slova, slabiky a počáteční hlásky ve slovech
rozlišit tvary předmětů, základní geometrické tvary, barvy a barevné kvality (odstíny)
- . odhalit charakteristické znaky předmětů, osob a zvířat
- . správně reagovat na světelné a akustické signály
- . rozpoznat odlišnosti v detailech (vyhledat a doplnit chybějící část obrázku; z jednotlivých částí složit celek; nalézt cestu v jednoduchém labyrintu; hrát pexeso; apod.)
- . rozlišit známé chutě a vůně / i zápachy

- . rozlišit hmatem vlastnosti předmětu, určit tvar, materiál, velikost

Pozornost, soustředění, paměť:

- . dokázat se záměrně soustředit a udržet pozornost
- . soustředit se na činnost a její dokončení
- . naučit se nazpaměť krátké texty, záměrně si zapamatovat a vybavit

Konkretizované výstupy:

- . soustředěně poslouchat pohádku, hudební skladbu, divadelní hru
- . neodbíhat od činnosti, dokončit hru nebo činnost
- . udržet pozornost při méně atraktivních činnostech
- . uposlechnout pokyn dospělého a řídit se jím
- . zapamatovat si krátké říkanky, básničky, písničky a reprodukovat je
- . zapamatovat si pohádku a převyprávět ji
- . záměrně si zapamatovat a vybavit si prožité příjemné i nepříjemné pocity (např. vyprávět zážitky z výletu); viděné (např. vyjmenovat květiny viděné na procházce); slyšené (např. zapamatovat si rytmus, melodii); jednoduché taneční kroky; pořadí cviků nebo úkonů
- . uplatňovat postřeh a rychlost

Tvořivost, vynalézavost, fantazie:

- . vyjadřovat svoji představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických)

Konkretizované výstupy:

- . rozvíjet a obohacovat hru dle své představivosti a fantazie
- . dokončit příběh, pohádku (vymyslet jinou variantu)
- . vyprávět příběh s vizuální či akustickou oporou
- . tvořit dle vlastní představy (např. stavby z kostek)
- . navrhnout další varianty řešení (co by se stalo, kdyby ...)
- . improvizovat a hledat náhradní řešení
- . tvořivě využívat přírodní i ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech, experimentovat s výtvarně netradičními materiály
- . dokreslit chybějící části na obrázku, sestavit celek z částí
- . vyjádřit pohybem slyšenou melodii
- . vyjádřit vlastní jednoduché pohybové představy
- . naznačit, vyjádřit pomocí pantomimy konkrétní činnost

Rozlišování obrazných znaků a symbolů, grafické vyjadřování:

- . zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité
- . rozlišovat některé obrazné symboly a porozumět jejich významu a funkci

Konkretizované výstupy:

- . pochopit význam piktogramu (např. pravidla chování ve třídě, v MHD)

znát význam elementárních dopravních značek a označení nebezpečí (elektřina; zákaz rozdělování ohně, koupání, skákání do vody, atd.)

- . sledovat očima zleva doprava a dle potřeby i zprava doleva, jmenovat objekty zleva doprava, vyhledat první a poslední objekt
- . objevovat význam ilustrací, obrazů, soch
- . poznat napsané své jméno, podepsat se tiskacím písmem (popř. označit své výtvary s použitím symbolu)
- . napodobit základní geometrické znaky a tvary

Orientace v čase a prostoru:

- . chápat elementární časové pojmy a prostorové pojmy
- . orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase

Konkretizované výstupy:

- . rozlišovat vpravo – vlevo na vlastním těle
- . rozlišovat a používat základní prostorové pojmy (nahore, dole, před, za, pod, nad, vedle, mezi, vpředu, vzadu, blízko, daleko, dopředu, dozadu) a těchto pojmů běžně užívat
- . rozlišovat vzájemnou polohu dvou objektů
- . orientovat se v řadě (první, poslední, uprostřed)
- . orientovat se v prostoru podle slovních pokynů
- . orientovat se v časových údajích v rámci dne (ráno, dopoledne, poledne, odpoledne, večer)

- . uvědomit si plynutí v čase (den – noc, včera, dnes, zítra)
- . rozlišovat roční období i jejich typické znaky

Matematické pojmy a operace:

- . chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a dle potřeby je používat
- . přemýšlet, své myšlenky a úvahy vyjádřit

Konkretizované výstupy:

- . rozpoznat základní geometrické tvary
- . používat a rozumět základním pojmům označujícím velikost, hmotnost
- . porovnat a uspořádat předměty podle daného kritéria (od největšího; poznat předmět, který do skupiny nepatří)
- . orientovat se v číselné řadě 1 – 10
- . chápat číslo jako počet prvků
- . používat nadřazené pojmy (ovoce, zelenina, nábytek, dopravní prostředky)

Řešení problémů, učení:

- . řešit problémy, úkoly a různé situace
- . využívat zkušenosti k učení
- . postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí

- . prožívat radost ze zvládnutého a poznaného

Konkretizované výstupy:

- . slovně, výtvarně či jinak vyjádřit své nápady
- . experimentovat – některé problémy řešit metodou pokus – omyl
- . samostatně se rozhodovat v činnostech
- . jednoduchý problém řešit samostatně nebo ve spolupráci s kamarády
při složitějších problémech se poradit
- . projevovat zájem o poznávání písmen a číslic, prohlížet si knihy, znát některé dětské knihy
- . nechat se získat pro záměrné učení
- . odlišit hru od systematické činnosti

Sebevědomí a sebeuplatnění:

- . odloučit se na určitou dobu od rodičů, blízkých
- . uvědomovat si svoji samostatnost
- . vyjádřit souhlas i nesouhlas v konkrétní situaci
- . podílet se na organizaci hry a činnosti

Konkretizované výstupy:

- . pobyt v mateřské škole přijmout jako běžnou součást života (vědět, že rodiče chodí do zaměstnání, dítě do mateřské školy)
- . zapojovat se do činností, komunikovat a kooperovat s dětmi i se známými dospělými, odmítnout neznámé dospělé
- . samostatně splnit jednoduchý úkol, poradit si v běžné opakující se situaci
- . cítit uspokojení ze své samostatnosti
- . respektovat a přijímat přirozenou autoritu dospělých
- . uvědomovat si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití (podílet se na nich a respektovat je)
- . umět se rozhodovat o svých činnostech
- . snažit se uplatnit své přání, obhájit svůj názor
- . nebát se požádat o pomoc, radu

Sebeovládání, přizpůsobivost:

- . uvědomovat si své možnosti a limity
- . přijímat pozitivní ocenění i případný neúspěch

Konkretizované výstupy:

- . odhadnout, na co stačí
- . přijímat drobný neúspěch, vnímat jej jako přirozenou skutečnost (někdy se něco nepodaří), být schopné se z něho poučit

Vůle, vytrvalost, city a jejich projevy:

- . vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost i její dokončení
- . uvědomovat si příjemné i nepříjemné citové prožitky
- . snažit se ovládat své afektivní chování
- . zachytit a vyjádřit své prožitky

Konkretizované výstupy:

- . odložit splnění osobních přání na později
- . přijmout povinnosti, soustředit se na činnost a samostatně ji dokončit
- . přiměřeně reagovat ve známých situacích
- . umět se zklidnit, potlačit projevy agrese
- . pomáhat druhým (kamarádům, mladším)
- . přirozeně a v míře dané osobnostními předpoklady projevovat pozitivní i negativní emoce
- . umět to, co prožívá, vyjádřit slovně (či jinak)

5.2.3. DÍTĚ A TEN DRUHÝ

Komunikace s dospělým:

- . navazovat kontakt s dospělým, kterému je svěřeno do péče

Konkretizované výstupy:

- . respektovat dospělého, komunikovat s ním vhodným způsobem (s ohledem na situaci a podmínky)
- . obrátit se na dospělého o pomoc, radu
- . rozšiřovat vhodnost oslovování (tykání / vykání)

Komunikace s dětmi:

- . přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem
- . spolupracovat s ostatními

Konkretizované výstupy:

- . aktivně komunikovat s druhými dětmi (povídat si, poslouchat, naslouchat druhému)
- . chápat a respektovat názory jiného dítěte, domlouvat se, vyjednávat
- . vyhledávat partnera pro hru, rozdělovat a měnit herní role, hru rozvíjet a obohacovat
- . spolupracovat při aktivitách nejrůznějšího zaměření, být ostatním partnerem
- . vyjednávat s dětmi i s dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení
- . využívat neverbální komunikaci (úsměv, gesta, řeč těla, apod.)

Sociabilita:

- . uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- . uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhé
- . učit se přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- . respektovat potřeby jiného dítěte
- . chápat, že všichni lidé (dětí) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené)
- . odmítnout komunikaci, která je dítěti nepříjemná

- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

Konkretizované výstupy:

- obhajovat své potřeby, svůj postoj či přání, ale přijímat i názor druhého
- dohodnout se na řešení
- všimnout si, co si druhý přeje či potřebuje (podělit se o hračky, pomůcky, o činnost, střídat se, apod.)
- chápat, že každý je jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí, a že je to přirozené
- k mladšímu, slabšímu či postiženému dítěti se chovat citlivě a ohleduplně (pomoci mu, chránit jej)
- porozumět běžným projevům emocí a nálad (např. vnímat, že je jiné dítě smutné, zklamané nebo naopak, že má radost)
- odmítnout nepříjemný kontakt a komunikaci
- bránit se projevům násilí jiného dítěte (verbální agrese – bránit se posmívání, fyzická agrese – nenechat si ubližovat)
- uvědomit si vztahy mezi lidmi (kamarádství, přátelství, úcta ke stáří)
- spoluvytvářet prostředí pohody
- důvěřovat vlastním schopnostem
- cítit sounáležitost s ostatními
- nabídnout pomoc

5.2.4. DÍTĚ A SPOLEČNOST

Společenská pravidla a návyky:

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování při kontaktu s dospělými i dětmi
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách (co je s nimi v souladu / nesouladu)
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, učit se odmítat společensky nežádoucí chování

Konkretizované výstupy:

- umět pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, vystřídat se v komunikaci
- dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v rodině, v MŠ, na veřejnosti
- chápat podstatu hry a její pravidla, dodržovat pravidla her a jiných činností, hrát spravedlivě, nepodvádět, umět prohrát
- zacházet šetrně s vlastními a cizími pomůckami, hračkami, knihami, věcmi denní potřeby
- rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat, co je lež, nespravedlivost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy
- pochopit funkci rodiny a jejich členů

Zařazení do třídy / skupiny:

- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, v herní skupině, ve třídě) svoji roli, podle které je třeba se chovat
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- adaptovat se na život v mateřské škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí mateřské školy

Konkretizované výstupy:

- orientovat se v rolích a pravidlech různých společenských skupin (rodina, herní skupina, třída, mateřská škola) a umět jim přizpůsobit své chování
- reagovat na sociální kontakty ostatních dětí otevřeně, zařazovat se mezi ně pomocí sociálně úspěšných strategií (vlídné přijetí, humor, projevení zájmu, nabídnutí spolupráce nebo pomoci)
- vnímat odlišnosti mezi dětmi a dle toho přizpůsobovat i své přístupy
- navazovat s dětmi vztahy, mít ve skupině své kamarády, udržovat a rozvíjet s nimi přátelství
- projevovat ohleduplnost a zdvořilost ke svým kamarádům i dospělým, vážit si jejich práce i úsilí
- být schopné přistoupit na jiný názor, přijmout návrhy druhých, podřídit se rozhodnutí skupiny a přizpůsobit se společnému programu

Kultura a umění:

- vnímat umělecké a kulturní podněty
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých činností (pohybových, hudebně pohybových, výtvarných, dramatických) . zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální

Konkretizované výstupy:

- pozorně poslouchat a se zájmem sledovat uměleckou produkci (např. literární, filmovou, výtvarnou, hudební, dramatickou)
- vyjádřit a zhodnotit své prožitky (co se mu líbilo, co ne, co bylo zajímavé, překvapivé, apod.)
- v kulturních místech (v divadle, galerii, muzeu) respektovat pravidla slušného chování
- všimnout si kulturních památek kolem sebe (pomník, zajímavá stavba, hrad, zámek)
- zobrazovat objekty reálné i fantazijní různými prostředky (kresbou, malbou, ...), vyjadřovat se zpěvem, hrou na jednoduché rytmické či hudební nástroje, hudebně pohybovou činností

5.2.5. DÍTĚ A SVĚT

Poznatky, sociální informovanost:

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí
- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný

Konkretizované výstupy:

- orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí (vědět, co se kde v blízkosti mateřské školy nachází – obchod, zastávka MHD, hřiště, sportoviště, škola)
- zvládat běžné činnosti, požadavky i jednoduché praktické situace, které se v mateřské škole opakují
- rozumět běžným okolnostem a dějům, jevům a situacím, s nimiž se běžně setkává (rozumět tomu, co se ve známém prostředí děje)
- mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu dle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno (např. poznatky o přírodě živé i neživé, o přírodních jevech a dějích, o lidech a jejich životě, o kultuře či technice)
- uvědomovat si, že jak svět přírody, tak i svět lidí je na různých částech naší planety různorodý a pestrý a ne vždy šťastný
- mít poznatky o zvycích a tradicích kraje, přijmout tradici oslav
- mít poznatky o své zemi (znát název státu, státní vlajku, hymnu, jméno prezidenta, hlavní město, významné svátky a události)
- mít poznatky o existenci jiných zemí, národů a kultur (znát typické znaky některých významných národů – přírodní podmínky, oblečení, zvyky, stavby, zvířata, rostliny)
- mít poznatky o planetě Zemi, vesmíru (např. o koloběhu vody, střídání dne a noci, ročních obdobích, některých planetách)

Adaptabilita ke změnám:

- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- porozumět tomu, že změny jsou přirozené (přizpůsobovat se jim)

Konkretizované výstupy:

- zajímat se o to, co se děje v okolí, všimnout si dění a změn ve svém okolí (např. v přírodě), proměny komentovat, přizpůsobit oblečení (rozlišení pocitu chladu a tepla)
- vědět, že se stále něco děje, že vše kolem plyne, vyvíjí se a proměňuje
- běžné proměnlivé okolnosti v mateřské škole vnímat jako samozřejmé a přirozeně se tomuto dění přizpůsobovat
- cítit oslavy narozenin, svátků, slavností

Vztah k životnímu prostředí:

- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je pomohou poškozovat

- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se lidé chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí

Konkretizované výstupy:

- vědět, co je škodlivé, nebezpečné, co je neovlivnitelné (vítr, déšť, záplavy, teplo, sucho, mrazy), co může ohrožovat zdravé životní prostředí
- uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí (podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu)
- všimnout si nepořádku a škod, dbát o pořádek a čistotu
- zvládat drobné úklidové práce, nakládat vhodným způsobem s odpady, chápat význam třídění odpadu
- chránit přírodu v okolí, živé tvory, starat se o rostliny, být k přírodě citlivý

5.3. VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Jsou po celou dobu zaměřeny k rozvíjení klíčových kompetencí. Klíčové kompetence reprezentují cílovou kategorii, vyjádřenou v podobě výstupů. Bývají obecně formulovány jako soubory předpokládaných vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot, důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého jedince.

Kompetence k učení

Dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- získané dovednosti a vědomosti uplatňuje v praktických situacích i v dalším učení
- dítě se učí spontánně, ale i cílevědomě, učí se s chutí / má o učení zájem
- má základní poznatky o světě lidí, kultury, přírody a techniky
- klade si otázky a hledá na ně odpovědi
- raduje se z toho, co samo dokázalo
- soustředí se na danou činnost, dovede postupovat dle pokynu, dokončí započatou práci
- odhaduje své síly, dokáže ohodnotit sebe i okolí

Kompetence k řešení problémů

Dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- řeší problémy, na které stačí, opakující se situace se snaží řešit samostatně; náročnější situace s pomocí dospělého
- při řešení problému využívá dosavadních zkušeností, postupuje cestou pokusu / omylu, zkouší, experimentuje
- užívá číselných a matematických pojmů, zpřesňuje si početní představy
- rozlišuje funkční a nefunkční řešení, dokáže mezi nimi volit
- v činnostech používá logické uvažování
- nebojí se chybovat, je iniciativní

Komunikativní kompetence

Dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- hovoří ve větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, formuluje otázky, žádá odpovědi
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky a pocity různými prostředky
- komunikuje bez zábran s dětmi i dospělými
- ovládá dovednosti předcházející psaní a čtení
- rozšiřuje si slovní zásobu, aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím

Sociální a personální kompetence Dítě

ukončující předškolní vzdělávání:

- rozhoduje se samostatně, umí vyjádřit svůj názor
- uvědomuje si, že za své jednání odpovídá a nese důsledky
- projevuje ohleduplnost k ostatním, pomáhá slabším, vnímá nespravedlnost
- dokáže se prosadit, ale i podřídít, dokáže být tolerantní
- při společných činnostech spolupracuje, domlouvá se
- dodržuje základní společenské návyky a dohodnutá a pochopená pravidla
- při setkání s cizími lidmi se chová opatrně
- chápe, že nespravedlnost a ubližování se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou

Činnostní a občanské kompetence

Dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- učí se plánovat, organizovat a hodnotit své činnosti a hry
- k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně
- má smysl pro povinnost při hře i učení
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje
- spoluvytváří pravidla společného soužití, rozumí jim; ví, proč je nutné je dodržovat
- uvědomuje si, že svým chováním může ovlivnit prostředí, ve kterém žije
- dbá na osobní zdraví, ale i na zdraví a bezpečí druhých, chová se ohleduplně

5.4. FORMY A METODY PRÁCE

V předškolním vzdělávání uplatňujeme vhodné formy a metody práce, jako jsou prožitkové a kooperativní učení, situační učení nebo spontánní sociální učení. Dominantní aktivitou je dětská hra. Tedy jedna se základních forem činností, pro niž je charakteristické, že je to dítětem samostatně zvolená aktivita, která v sobě má hodnotu a cíl.

Prožitkové učení umožňuje dítěti spontánní učení na základě zkušenosti a prožitku. Díky tomu, že učení prožitkem zapojuje nejen kognitivní, ale i emocionální a fyzickou složku, jsou získané poznatky hlubší, trvalejší a snadněji se aplikují do reálného života.

Kooperativní učení vychází vstřícně přirozeným potřebám dětí komunikovat a spolupracovat mezi sebou. Současně umožňuje společně hledat a nacházet řešení, experimentovat, učit jeden druhého, vzájemně si pomáhat a organizovat společnou práci.

Podporuje rozvoj osobnostních vlastností, jakými jsou odpovědnost, ochota spolupracovat, iniciativa, tolerance k názoru druhého.

Situační učení je založené na vytváření a využívání situací, které dítěti poskytují srozumitelné a praktické ukázky životních souvislostí tak, aby se dítě učilo dovednostem a poznatkům v okamžiku, kdy je potřebuje a lépe tak chápalo jejich smysl.

Nezastupitelnou roli má *spontánní sociální učení*, založené na principu přirozené nápodoby. Nápodoba se promítá hlavně do postojů a chování dítěte. Všichni pedagogové samozřejmě volí odpovídající vzory chování.

Vzdělávání je uskutečňováno ve všech situacích a činnostech, které se v průběhu dne vyskytnou. Snažíme se o vyváženost mezi spontánními a řízenými aktivitami. Omezujeme předávání hotových poznatků a memorování. Vzdelávání je přizpůsobeno individuálním potřebám a možnostem jednotlivých dětí (včetně specifických vzdělávacích potřeb). Každému dítěti je poskytována pomoc a podpora v míře, kterou individuálně potřebuje.

6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Vzdělávací obsah ŠVP je rozvržen na 2 roky. Při plánování ŠVP jsme vycházeli z dílčích cílů RVP PV (5 oblastí obsahu předškolního vzdělávání), z klíčových kompetencí RVP PV a ze čtyř zvolených integrovaných bloků. Na základě integrovaných bloků jsme vybrali témata, která se k nim vztahují. Jak dlouho budeme pracovat se zvolenými tématy, určí děti svým zájmem a vzniklou situací ve třídě.

Obsah integrovaných bloků je zpracován obecně, s tím, že jsou dále konkretizovány na úrovni třídních vzdělávacích programů, včetně dílčích cílů a klíčových kompetencí. Ponecháváme dostatečnou volnost k tomu, abychom mohli témata operativně dle potřeby přizpůsobovat (měnit) a konkrétní vzdělávací činnost tak prodloužit nebo zkrátit.

6.1. BAREVNÝ PODZIM

Vzdělávací blok je zařazen na začátku školního roku a je zaměřen na seznámení se s prostředím mateřské školy, jejími zaměstnanci, s dětmi ve třídě, s prostředím třídy a s prostory školní zahrady. Děti se učí základní hygienické, společenské a zdvořilostní návyky, poznávat samy sebe, žít spolu, vytvářet pravidla soužití a osvojují si základní pravidla komunikace.

Blok je dále zaměřen na podzimní období, přináší činnosti související s tímto ročním obdobím – pobyt v přírodě (pozorování změn v přírodě), sklizeň ovoce a zeleniny (a dalších plodů), opadávání listů, příprava na zimní spánek, chování živočichů. Děti se seznamují s přírodninami. Zaměřujeme se na ochranu zdraví a správné oblékání. Nedílnou součástí je pokračování v adaptačním procesu, fixace a automatizace pravidel společného soužití. Čeká nás první velká slavnost v novém školním roce – Broučková. Uskuteční se na zahradě mateřské školy, kde se rozloučíme se všemi broučky, kteří se již chystají k zimnímu spánku. V měsíci říjnu zahajujeme přípravu budoucích prvňáčků ke vstupu do základní školy. Na začátku měsíce pasujeme budoucí školáky na „předškoláky“. Děti dostávají pergamen a složí „slib předškoláků“.

Nabídka činností:

- hry se jmény
- kreslení značek
- kreslení piktogramů
- malování zážitků z prázdnin
- návštěva divadla v MŠ
- tvorba narozeninového kalendáře dětí
- základní znaky podzimu - obrázky, pracovní listy
- vycházky do přírody (sběr přírodnin), seznamování se s okolím
- práce s přírodninami – listy, kaštiny, žaludy, šípky, jeřabiny, apod.; obtiskování, kreslení, vytváření „podzimníčků“ nebo strašidel (dle fantazie dětí)
- rozlišování ovoce a zeleniny – obrázky, knihy, ochutnávka – poznávání ovoce a zeleniny dle chuti, barvy, apod., modelování ovoce a zeleniny
- vytrhávání z papíru, stříhání, lepení, koláže – ovoce, zelenina, zvířata
- výroba draka, pouštění draků

- jak se správně oblékat a co jíst, abychom nebyli nemocní
- říkanky a písničky s podzimní tematikou, s doprovodem nástrojů, rytmizace

Společné akce se základní školou:

- Malování na chodník
- Pasování předškoláků - účast dětí z prvních tříd
- Dýňování
- První návštěva dětí v ZŠ Horníkova – sportovní dopoledne

Témata:

- Vítáme vás ve školce
- Pojd'me si spolu hrát
- Sklízíme úrodu na zahradě
- Dráček Mráček
- Les a jeho tajemství
- Když padá listí
- Jak jsem byl nemocný
- Ať žijí duchové

6.2. TŘPYTIVÁ ZIMA

Tento vzdělávací blok je spolu s tématy zaměřen na období zimy s předvánočním a vánočním časem, zimními radovánkami, karnevalem a obdobím masopustu. Děti by se měly připravovat na budoucí role, učit se hodnotit chování své i druhých. Rozvíjet empatii, city a tradice. Uvědomovat si svoji identitu, své „já“.

Činnosti se týkají našich lidových tradic, zvyků, kulturního dědictví a také vytváření vztahu k místu, kde dítě žije, seznámení se s prostředím základní školy, získání představy o roli budoucího školáka. Vnímáme rozmanitost přírody, pozorujeme změny v přírodě v zimním období, cítíme sounáležitost s živou a neživou přírodou, zaujíme aktivní postoj k pohybu a sportování pro rozvoj našeho zdraví.

Na přelomu měsíce listopadu a prosince nás čekají Adventní dílny pro rodiče s dětmi, v měsíci prosinci pak Mikulášská nadílka. V adventním čase se zaměřujeme na výrobu ozdob na vánoční stromek a vánoční výzdobu jednotlivých tříd. Děti si vyrobí vánoční přání pro rodiče, kteří jej dostanou při příležitosti Vánoční besídky a posezení u vánočního stromku. V polovině měsíce prosince s dětmi vystupujeme na akcích „Líšeňské Vánoce“ a „Vánoční mosty mezi městy.“ V měsíci lednu navštívíme 1. třídy v Základní škole Horníkova. Nadále rozvíjíme schopnosti vytvářet a upevňovat citové vztahy mezi dětmi, řešit jednoduché problémy, rozvíjet poznávací funkce, schopnosti a dovednosti dítěte. V měsíci únoru pořádáme karneval.

Nabídka činností:

- pozorování počasí a změn v přírodě
- výtvarné a pracovní činnosti se zimní tematikou
- divadelní představení v MŠ
- povídání o adventu, Vánocích, zvycích, pranostikách,

lidových tradicích

- pozorování vánoční atmosféry v okolí MŠ, domova
- vyjádření svého přání, co by děti chtěly dostat od Ježíška
- vypouštění balónek / přání Ježíškovi
- předvánoční výlet do skanzenu ve Strážnici
- spolupráce při vánoční výzdobě prostor v MŠ
- seznámení se s novými básněmi, písněmi a koledami
- nácvik vánočních koled a jejich dramatizace pro společné posezení s rodiči u vánočního stromku
- příprava dárku a přání pod stromeček
- zkoumání vlastností vody – změna skupenství
- stavění sněhuláků, hry na sněhu, koulování
- sáňkování, bobování – bezpečnost při zimních sportech (předcházení úrazům)
- důraz na dodržování hygienických pravidel (předcházení nemocem)
- povídání o masopustu
- výroba masek, příprava na karneval

Společné akce se základní školou:

- Mikulášská nadílka – starší děti ze ZŠ Horníkova
- Vánoční posezení dětí MŠ a ZŠ v mateřské škole / děti z 1. tříd
- Návštěva předškoláků v 1. a 2. třídách ZŠ Horníkova, prohlídka školy, sportovní program
- Edukativně stimulační skupiny v ZŠ Horníkova – skupiny vede paní učitelka ZŠ s pomocí paní učitelky / učitele MŠ

Témata:

- Mikuláš, čerti, andělé
- Kouzlo Vánoc
- Co přinesla vločka
- Zimní radovánky
- Pohádkové kouzlení
- Hurá do školy!
- Maškarády

6.3. KVĚTINOVÉ JARO

Vzdělávací blok vede děti k uvědomění si důležitosti existence Slunce a jeho vlivu na život ve všech formách. Prostřednictvím situací, plánovaných činností, experimentováním a praktickou činností chceme u dětí rozvíjet poznatky o živé a neživé přírodě, chápat změny kolem sebe (jejich příčiny a souvislosti), osvojovat si zdravé životní návyky, projevovat empatii k druhým.

Činnosti zaměřujeme na probouzející se přírodu a život v ní. Sama příroda nám dává řadu možností a činností, kterým se můžeme věnovat. Pozorujeme změny v přírodě a změny počasí. Oslavujeme příchod jara. Vypravíme se do Mariánského údolí, kde otevíráme studánky a házíme Morenu do vody. S rodiči a dětmi se snažíme zvelebit prostory školní zahrady po zimním spánku. Odměnou nám je pocit z dobře odvedené práce, táborák a

samozřejmě rozzářené oči našich dětí. Společně s dětmi a rodiči slavíme svátky jara – Velikonoce. Při této příležitosti pořádáme Velikonoční dílny pro děti a rodiče. V měsíci květnu vrcholí přípravy na oslavu Dne matek.

Nabídka činností:

- loučíme se se zimou, vítáme jaro
- přímé pozorování přírodních jevů
- získávání poznatků o živé a neživé přírodě
- přiměřená pomoc při jarním úklidu zahrady
- seznamujeme se s jarními květinami
- výtvarné a pracovní činnosti s jarní tematikou
- spolupráce při jarní výzdobě MŠ
- malování velikonočních vajíček, výroba velikonočních přání a dekorací
- divadelní představení v MŠ
- výroba dárků pro maminku
- nácvik básní a písní ke Dni matek
- činnosti zaměřené na sociální prostředí, v němž dítě žije
- poznávání a přiřazování zvířat a jejich mláďat

Společné akce se základní školou:

- Velikonoční dílny pro rodiče a děti – v ZŠ Horníkova
- Oslava Dne Země
- Společné posezení na školní zahradě

Témata:

- Jaro t'uká na vrátka
- Vítáme Tě, Sluníčko
- Počasí si s námi hraje
- Voda je život
- Žlutá kuřátka
- Hody, hody, doprovody
- Louka plná života
- Hrátky se zvířátky
- Úsměv mojí maminky
- Můj pokojíček

6.4. POHÁDKOVÉ LÉTO

Poslední vzdělávací blok se váže ke konci školního roku. Děti by si měly uvědomovat svoji samostatnost, zaujmout vlastní názor a postoj. Měly by respektovat pravidla třídy, učit se jednat spravedlivě a hrát fair play. Učí se samostatně uplatňovat získané dovednosti, vědomosti a návyky, připravují se na roli budoucího školáka.

Na přelomu měsíce května a června děti čeká „výlet do neznáma“. Nejstarší děti se účastní školy v přírodě. V měsíci červnu pořádáme Společnou oslavu narozenin pro děti, které se narodily v měsících červenci a srpnu. Pohádkové léto zakončíme u táborového ohně, kde budou budoucí prvňáčci pasováni na školáky.

Nabídka činností:

- . divadelní představení v MŠ (případně mimo MŠ)
- . seznámení se s novými písněmi a básněmi
- . výtvarné a pracovní činnosti s letní tematikou
- . výzdoba třídy, šatny
- . celodenní výlet
- . polodenní výlety do lesa
- . aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi

Společné akce se základní školou:

- . Olympijské hry
- . Divadelní představení dramatického kroužku ZŠ
- . Pasování předškoláků na školáky

Témata:

- . Indiánské léto
- . Výlet do vesmíru

7. EVALUAČNÍ SYSTÉM

Vzdělávací činnost je v mateřské škole vyhodnocována průběžně. Sledováno je vše, co souvisí se vzdělávacím procesem. Činnost školy vyhodnocujeme v těchto oblastech:

- naplňování cílů ŠVP PV
- soulad ŠVP PV s RVP PV
- kvalita průběhu vzdělávání, realizace obsahu vzdělávání
- kvalita podmínek pro vzdělávání
- práce pedagogů
- úroveň výsledků práce školy vzhledem k podmínkám vzdělávání

Evaluační probíhá na třech úrovních:

1. Evaluační na úrovni školy
2. Evaluační na úrovni třídy
3. Evaluační ve vztahu učitelka – dítě

7.1. EVALUACE NA ÚROVNI ŠKOLY

Evaluační prováděná vedoucí učitelkou

Hodnocení a kontrolní činnost vzhledem k pedagogům je zaměřena na sledování:

- Naplňování cílů ŠVP „Ať je teplo nebo zima, ve školce se máme prima“. Časový plán – 1 x ročně.
- Rozpracování integrovaných bloků do Třídních vzdělávacích programů. Časový plán – průběžně.
- Hodnocení výsledků výchovně – vzdělávací práce. Časový plán – 2 x ročně (leden, červen).
- Využívání metod a forem práce. Časový plán – 2 x ročně.
- Sledování vztahu a přístupu pedagogů k dětem – laskavost, oslovování dětí, individuální přístup, rozvíjení osobnosti dítěte, důvěra. Časový plán – průběžně.
- Individuální práce s problémovými dětmi a s dětmi s odkladem školní docházky. Časový plán – 2 x ročně.
- Dodržování pitného režimu a hygienických návyků. Časový plán – průběžně.
- Profesionální přístup pedagogů k rodičům dětí, spolupráce s rodiči. Časový plán – průběžně.
- Vedení třídní dokumentace. Časový plán – 4 x ročně.
- Dodržování pracovní doby. Časový plán – 1 x měsíčně.

Hodnocení a kontrolní činnost směrem k provozním zaměstnancům:

- Dodržování pracovních povinností. Časový plán – průběžně.
- Dodržování předpisů BOZP a PO. Časový plán – průběžně.
- Spolupráce s učitelkami. Časový plán – 2 x ročně.
- Efektivní využívání pracovní doby. Časový plán – průběžně.

Metody hodnocení:

- . analýza školní dokumentace
- . kontrola výsledků práce
- . hospitace
- . rozhovory s pedagogy a s provozními zaměstnanci
- . rozhovory s rodiči dětí
- . anketa pro rodiče dětí
- . konzultace
- . pedagogické porady
- . provozní porady
- . kontrola svěřené dokumentace
- . prohlídka prostor a vybavení školy

7.2. EVALUACE NA ÚROVNI TŘÍDY

Evaluace prováděná pedagogy

- . Analýza prováděných činností. Časový plán – denně.
- . Naplňování daných záměrů. Časový plán – denně.
- . Rozpracování TVP do týdenních plánů. Časový plán – průběžně.
- . Soulad rozpracování témat s bloky ŠVP. Časový plán – po skončení daného bloku.
- . Realizace cílů, plnění vzdělávací nabídky ŠVP. Časový plán – 1 x ročně.
- . Hodnocení individuální práce dětí s odkladem školní docházky. Časový plán – 2 x ročně (leden, červen).
- . Podmínky pro uskutečňování vzdělávání. Časový plán – průběžně.

Metody hodnocení:

- . osobní záznamy
- . zápisy v třídní knize
- . rozhovory mezi pedagogy
- . vzájemné hospitace pedagogů
- . pedagogické porady
- . rozhovory s rodiči dětí
- . analýza dětských prací

7.3. EVALUACE VE VZTAHU UČITELKA – DÍTĚ

Evaluace prováděná pedagogy

Hodnocení ve vztahu k dítěti:

- . Sledování rozvoje dítěte. Časový plán – průběžně.
- . Zaujetí dítěte pro jednotlivé činnosti. Časový plán – denně.
- . Vhodnost využití metod a forem při rozvoji dítěte. Časový plán – denně.
- . Hodnocení sebe sama – sebereflexe. Časový plán – denně.

- Individuální záznamy o pokroku každého dítěte. Časový plán – 3 x ročně (září, leden, červen).
- Analýza dosažených kompetencí. Časový plán – 1 x ročně (červen).

Metody hodnocení:

- záměrné pozorování
- rozhovory mezi pedagogy ve třídě – předávání informací / poznatků
- rozhovory s rodiči dětí
- rozhovory s dětmi
- osobní záznamové archy
- portfolio
- rozborů dětských prací
- pedagogické porady

Cílem evaluace je ověřovat a zlepšovat kvalitu veškerých činností i podmínek školy. Řídící a kontrolní činnost je zaměřena na sjednocení požadavků pro jednotný přístup při výchovném působení na děti a pro dobrou spolupráci všech zaměstnanců školy.